

Bemærkninger til udkast til forslag om barnets lov

Mødrehjælpen vil gerne takke for muligheden for at komme med bemærkninger til barnets lov, der udspringer af den politiske aftale "Børnene Først". En aftale som vi i Mødrehjælpen var glade for, fordi den tog udgangspunkt i et forebyggende og familieorienteret perspektiv.

Generelle bemærkninger

Indledningsvist vil Mødrehjælpen bakke op om intentionen om at give barnet flere rettigheder og sikre, at der i højere grad fremadrettet tages udgangspunkt i barnets bedste. Det fremgår bl.a. af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at børn skal ses i deres egen ret og som selvstændige individer med egen stemme, samt at lovforslaget skal sikre, at børns retssikkerhed prioriteres, og at børn fremover skal opleve et børnevenligt system, der møder dem med en målrettet og sammenhængende indsats, der afspejler børnenes egne ønsker og behov. Mødrehjælpen bakker naturligvis også op om ønsket med aftalen om at give alle børn ret til at vokse op i en tryk og kærlig familie. Mødrehjælpen er således enig i, at anbragte børn skal hjælpes bedre til at få stabile og gode liv ved at gøre anbringelserne bedre og ved fx at sikre, at der er færre konflikter og sammenbrud i anbringelserne.

Mødrehjælpen er positiv over lovens nye børnesyn, hvor der er et øget fokus på barnets rettigheder. Dog mener Mødrehjælpen ikke, at det nye børnesyn er afspejlet i alle dele af lovforslaget, bl.a. i lovforslagets § 22, hvoraf det fremgår, at en børneudredning skal afdække udfordringer og ressourcer hos barnet eller den unge, familien og netværket. Her mener Mødrehjælpen, at der i højere grad bør sættes fokus på barnets eller den unges omgivelser, frem for at tage udgangspunkt i udfordringer og ressourcer hos barnet eller den unge. Derudover mener Mødrehjælpen, at der er en vis skævhed i rettigheder for barnet, herunder bl.a. fordi barnet får ret til at anmode om at blive anbragt uden for hjemmet, jf. lovforslagets § 48, men ikke får ret til at afbryde en anbringelse.

Mødrehjælpen finder det bekymrende, at barnets lov ikke i tilstrækkelig grad tager højde for, at familiens trivsel er afgørende for barnets trivsel. I mange tilfælde vil børn og forældres interesser således ligge i forlængelse af hinanden. Vi savner af samme grund, at man i loven tydeliggør familiens rolle og betydning for barnets trivsel. Det gør sig blandt andet gældende i bestemmelserne, der vedrører anbringelser og tvangsadoption, jf. §§ 69-73. Det vidner om en ny retning i dansk sociallovgivning, idet man her ser ud til at bryde med den mangeårige

nordiske tradition for at tænke i 'child and family welfare'. I stedet har loven et øget fokus på 'child protection' som er kendetegnende for socialpolitik i fx USA, hvor man i højere grad har fokus på, hvordan man beskytter barnet.

Afbureaukratisering, økonomi og retssikkerhed

Mødrehjælpen finder det fornuftigt, at intentionerne med Barnets Lov blandt andet er at afbureaukratisere på området og dermed forhåbentlig skabe mere tid sagsbehandlerne arbejder og kontakt med borgerne. Den høje grad af processtyring, der kendetegner serviceloven i dag, bærer præg af en række af de dårlige historier, der har været igennem årene. Derfor er det positivt, at barnets lov nu kan rense ud i proces- og dokumentationskravene.

Mødrehjælpen er dog samtidig bekymret for, hvordan borgernes retssikkerhed vil blive, når man ikke fremadrettet kan støtte sig op af proceskravene i den nuværende servicelov. Dertil kommer, at de styrkede rettigheder, barnet får, forudsætter, at barnet i nogle tilfælde støttes og vejledes i at benytte sig af de rettigheder. Og det stiller øgede krav til barnets omgivelser, ligesom det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det ikke må blive barnets eller den unges ansvar at løse de udfordringer, der følger af social udsathed eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Afbureaukratiseringen kan dermed risikere at medføre, at der bliver forskel på den behandling, borgerne får. Mødrehjælpen mener, at Social- og Ældreministeriet bør forholde sig aktivt til, hvordan børnene støttes i at udøve deres rettigheder.

Mødrehjælpen mener overordnet, det er positivt, at lovforslagets § 18 introducerer en ny screening af problemstillinger i forbindelse med barnets behov. Screeningen muliggør både, at børn og unge forhåbentlig fremover vil kunne få hurtigere hjælp, samtidig med at sagsbehandlerne får mere tid til bl.a. afdækning, jf. lovforslagets § 19, af forhold som kræver det. Mødrehjælpen er dog bekymret for, at det er for usikkert, hvad der vil ligge til grund for, at en problemstilling falder under hver af de tre kategorier, fx hvis en problemstilling vurderes ikke at kræve yderligere afdækning, og omfanget af problemet dermed ikke opdages. Derudover mener Mødrehjælpen, at der på centrale punkter i barnets lov, herunder bl.a. §§ 18 og 20, fortsat bør indgå tidsfrister for at sikre ensartethed i sagsbehandling og retssikkerhed for borgerne. På baggrund af ovenstående mener Mødrehjælpen, at der er centrale proceskrav i den nuværende servicelov, som bør fastholdes, f.eks. ifbm. børnesamtale, jf. § 5, børneudredning, revurdering af indsats og handleplan, jf. barnets lov § 95, som uddybes nedenfor under specifikke bemærkninger.

Mødrehjælpen finder desuden, at Social- og Ældreministeriet bør gennemgå det foreliggende lovforslag mhp. at vurdere, hvorvidt aldersgrænserne på de respektive rettigheder, der tildeles barnet fastsættes til enten 10 eller 12 år. Det fremstår i det foreliggende lovforslag ikke tydeligt, i hvilke tilfælde aldersgrænsen fastsættes til hhv. 10 eller 12 år.

Specifikke bemærkninger

Børns ret til ambulans behandling uden samtykke

Mødrehjælpen er glade for, at lovforslagets § 41 medfører, at også børn fra 12 år, der f.eks. oplever vold i hjemmet, vil kunne modtage psykologbehandling hos en civilsamfundsorganisation. Mødrehjælpen har længe beskrevet, hvordan børn i dag kommer i klemme og ikke kan modtage psykologbehandling, fordi en forældremyndighedsindehaver ikke

vil give samtykke til behandlingen, eller fordi barnet eller den anden forælder frygter for repressalierne og derfor ikke tør anmode om samtykket. Derfor er det et godt og vigtigt skridt for børns rettigheder, at det ikke længere vil være forældrenes manglende samtykke, som forhindrer børnenes mulighed for at modtage behandling. Mødrehjælpen mener, aldersgrænsen bør være fra 10 år og op, så aldersgrænsen følger barnets initiativret, jf. forældreansvarslovens § 35, hvoraf det følger, at et barn, der er fyldt 10 år, kan anmode Familieretshuset om at indkalde forældrene til et møde om forældremyndigheden, barnets bopæl eller samvær. Derudover mener Mødrehjælpen, at børn under 10 eller 12 år også bør kunne få behandling uden begge forældrenes samtykke. Mødrehjælpen foreslår i den forbindelse, at børn under 10 eller 12 år skal kunne modtage behandling med samtykke fra én forældremyndighedsindehaver og med tilslutning fra en sundhedsfaglig person, herunder fx privatpraktiserende læge eller lignende. Dog mener Mødrehjælpen ikke, det mest afgørende er, at behandlingen udføres af en autoriseret psykolog, ligesom behandlingen også bør kunne finde sted i privat eller offentligt regi. Det afgørende for børnenes behandling for at opleve vold i hjemmet er, at behandlingen udføres af en fagperson med en solid voldsfaglighed.

Adoption og tvangsadoption

Mødrehjælpen er bekymret over, at bestemmelserne vedrørende adoption, jf. lovforslagets §§ 69-73 er for vidtgående. Vi frygter af samme grund, at man med lovforslaget skaber en ny praksis for tvangsadoption. Det fremgår af lovforslagets § 69, at kommunalbestyrelsen skal overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i det kommende barns opvækst taler for, at dette barn gennem adoption får en ny familie, når en forælder til et barn eller en ung, der er anbragt eller er blevet bortadopteret på grund af manglende forældre, venter endnu et barn. Mødrehjælpen finder, at 'forældre' kan være en usikker baggrund at tvangsbortadoptere et nyfødt barn på. Mødrehjælpen mener, at bestemmelserne om adoption skal udformes, så det mindsker risikoen for, at forældrenes frygt for tvangsadoption kan føre til, at der opstår spændinger mellem forældre og myndigheder. Derfor mener Mødrehjælpen også, at afgørelser om tvangsadoption skal indeholde en overvejelse om, hvordan barnets relationer til f.eks. forældre, søskende, bedsteforældre eller andre relevante relationer kan bevares.

En adoption er en meget vidtgående foranstaltning. Mødrehjælpen mener derfor, at indstillingen efter § 70, stk. 2, skal indeholde kommunalbestyrelsens overvejelser om, hvorfor alternative og mindre indgribende foranstaltninger til adoption ikke er fundet tilstrækkelige.

Sidst men ikke mindst vil Mødrehjælpen gerne problematisere, at man med Barnets Lov åbner op for, at børn kan flyttes fra gode plejefamilier, som ikke kan/vil adoptere dem. Det synes i disse tilfælde ikke at være i barnets interesse, at der sker et brud.

Hjælp og støtte til barnets forældre

Mødrehjælpen finder det positivt, at lovforslagets kapitel 7 indeholder bestemmelser om hjælp til barnets forældre. Mødrehjælpen mener, at lovforslagets § 52 om kommunalbestyrelsens opgaver i forbindelse med anbringelse også bør omfatte at fastholde og udvikle barnets forhold til søskende, forældre og øvrigt netværk. Mødrehjælpen mener, at lovforslagets § 75 om at tilbyde en støtteperson til forældremyndighedsindehaveren i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, bør indeholde en opfordring til, at tilbuddet skal gentages selv i tilfælde, hvor tilbuddet er blevet afvist, idet behovet kan opstå, når anbringelsen er kommet mere på afstand. Derudover mener Mødrehjælpen, at tilbud om hjælp til barnets

forældre efter lovforslagets § 76 bør omfatte bl.a. forældre, hvis børn er blevet bortadopteret. Dertil kommer, at forældrehandleplaner efter lovforslagets §§ 77 og 78 også bør udarbejdes, hvis barnet er blevet bortadopteret, ligesom lovforslagets § 51, stk. 2, også bør ændres således, at indstillinger om anbringelser uden for hjemmet, skal omfatte en forældrehandleplan.

Afslutningsvis finder Mødrehjælpen, at barnets lovs § 132 om underretning er så central for arbejdet med barnets lov i praksis, at bestemmelsen bør rykkes frem til starten af loven.

Spørgsmål til høringssvaret kan stilles til politisk konsulent Clara Albeck Japsen på mail cja@moedrehjaelpen.dk

Med venlig hilsen

Ninna Thomsen
Direktør